

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ПСИХОЛОГІЯ МЕДИЧНОЇ ПРАЦІ”
(для бакалаврів, спеціалістів)

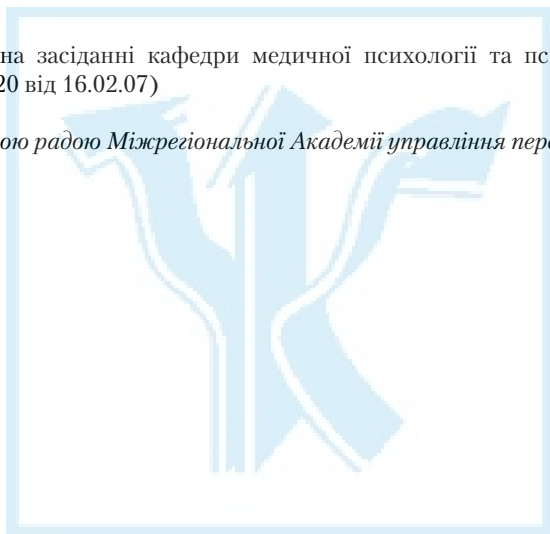
МАУП

Київ 2007

Підготовлено професором *Є. М. Прокоповичем*, старшим викладачем *В. В. Горачук*, старшим викладачем *С. О. Лобановим*

Затверджено на засіданні кафедри медичної психології та психокорекції (протокол № 20 від 16.02.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Прокопович Є. М., Горачук В. В., Лобанов С. О. Навчальна програма дисципліни “Психологія медичної праці” (для бакалаврів, спеціалістів). – К.: МАУП, 2007. – 18 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план дисципліни, зміст дисципліни “Психологія медичної праці”, вказівки до виконання контрольних робіт, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2007

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна “Психологія медичної праці” тісно пов’язана з низкою природничих, гуманітарних та інших психологічних наук, використовуючи їх досягнення та водночас збагачуючи власними здобутками, зокрема з економікою, соціологією, фізіологією та гігієною праці, розділом медицини, що вивчає професійні захворювання і психологічну експертизу працездатності, професійною педагогікою, технічною естетикою, математикою, математичною логікою, семіотикою, дитячою, віковою, педагогічною, юридичною та медичною психологією, психологією управління.

Мета вивчення дисципліни “Психологія медичної праці” – підготуватися до практичної роботи медичних психологів з питань визначення психологічної сутності професійної діяльності медичних працівників, опанувати особливості їх особистості, взаємодію з виробничим середовищем.

У результаті вивчення курсу студенти повинні знати методологічні принципи психології медичної праці, основні напрями досліджень, навчитися розв’язувати основні завдання психології медичної праці, а саме:

- створення умов для ефективної трудової діяльності медичних працівників шляхом дослідження особливостей психічних процесів як регуляторів медичної діяльності, вивчення основних психічних якостей медичного працівника як суб’єкта праці, особливостей і структури функціональних станів у процесі медичної діяльності, закономірностей розвитку особистості медичного працівника у процесі професійної діяльності, проблеми мотивації професійної діяльності медичних працівників, емоційно-вольової сфери особистості медичного працівника як регулятора професійної діяльності, розкриття механізмів стресостійкості, дослідження соціально-психологічних чинників професійної діяльності медичних працівників, що впливають на ефективність медичної праці та ставлення до праці;
- гуманізацію медичної праці та сприяння розвитку особистості медичного працівника шляхом участі в підготовці, підборі та розстановці медичних кадрів, регулюванні питань взаємодії медичних працівників у процесі медичної праці, профілактиці втоми, перевтоми, запобігання професійним деформаціям та захворюванням,

підвищення змістовності праці, створення умов для всебічного розвитку особистості медичного працівника.

Програма створена на основі сучасних підходів до розуміння сутності медичної праці, що відбувається в умовах підвищеної моральної відповідальності за життя і здоров'я людини, які в усьому світі визнані незаперечною цінністю і невіддільною складовою суспільного багатства, і з урахуванням Основ законодавства України про охорону здоров'я та прийнятої в Україні Міжнародної класифікації хвороб X перегляду.

Наведені у програмі питання для самоконтролю покликані визначити рівень засвоєння студентами матеріалу з основ психології медичної праці, психологічних вимог до медичного працівника у процесі праці та їх роль у лікувальному процесі: питань специфіки роботи медичного працівника в медичних установах різного профілю; чинників впливу на професійну діяльність, методів оптимізації праці медичного працівника і способів запобігання появі явищ професійної деформації та професійного “вигорання”, що актуально в сучасних соціально-економічних умовах. Ці питання покладено в основу формування екзаменаційних білетів з курсу.

Відповідно до навчального плану програма курсу “Психологія медичної праці” передбачає лекційні та семінарські форми занять, а також самостійну роботу студентів під керівництвом викладача. У самостійну роботу студента входять за освоєння теоретичного матеріалу з рекомендованих літературних джерел, аналіз сучасних психологічних досліджень з психології праці.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ПСИХОЛОГІЯ МЕДИЧНОЇ ПРАЦІ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	2
1	Змістовий модуль I. Основи психології медичної праці
2	Психологія медичної праці як наука
	Методологічні принципи психології медичної праці

1	2
3	Змістовий модуль II. Психологічні особливості медичного працівника та їх зміна у процесі професійної діяльності Психологія медичного працівника та її роль у лікувальному процесі
4	Чинники впливу на професійну діяльність медичного працівника
5	Психологічні зміни, що виникають у медичних працівників
6	Професійні деформації, що виникають у медичних працівників. Синдром професійного “вигорання”
7	Специфіка роботи медичного працівника у медичних установах різного профілю
8	Змістовий модуль III. Засоби профілактики психологічних змін особистості медичного працівника та оптимізації медичної праці Запобігання виникненню явищ професійної деформації та професійного “вигорання”
9	Методи оптимізації праці медичного працівника
Разом годин: 108	

ЗМІСТ
дисципліни
“ПСИХОЛОГІЯ МЕДИЧНОЇ ПРАЦІ”

Змістовий модуль I. Основи психології медичної праці

Тема 1. Психологія медичної праці як наука

Особливості психології медичної праці як підрозділу медичної психології. Основні завдання психології медичної праці. Мультидисциплінарність психології медичної праці та її зв'язок з природничими, гуманітарними та іншими психологічними науками. Місце і значення психології медичної праці в медицині та психології.

Література [3; 6; 7; 9; 10; 13; 16; 20; 21]

Тема 2. Методологічні принципи психології медичної праці

Основні напрями досліджень сучасної психології медичної праці. Методи досліджень психології медичної праці: спостереження, експеримент, бесіда, анкетування, аналіз документів, продуктів професійної медичної діяльності, тестування тощо.

Література [1; 3; 5; 12; 14]

Змістовий модуль II. Психологічні особливості медичного працівника та їх зміна у процесі професійної діяльності

Тема 3. Психологія медичного працівника та її роль у лікувальному процесі

Особливості медичної праці як специфічного суспільного явища. Психологічні та професійні вимоги до особистості медичного працівника (професіограма та психограма). Когнітивні, регулятивні та комунікативні якості медичного працівника як найважливіші засоби успішності професійної діяльності. Психологічна сутність професійної моралі та поведінки медичного працівника. Основні принципи медичної етики і деонтології.

Література [4; 6; 7; 9; 10; 17; 23]

Тема 4. Чинники впливу на професійну діяльність медичного працівника

Чинники впливу на психологію особистості та професійну поведінку медичного працівника: психофізіологічні (вік, стать, рівень освіти, релігійність, психологічні особливості особистості), медико-психологічні, психо-соціальні (стиль управління колективом, соціально-психологічний клімат колективу), організаційні, соціально-економічні. Взаємозв'язок чинників професійної діяльності у психології медичної праці.

Література [4; 6; 7; 9; 10; 16; 20]

Тема 5. Психологічні зміни, що виникають у медичних працівників

Особливості медичної діяльності на сучасному етапі розвитку медичної галузі. Основні поняття про стрес, стресогенні чинники.

Визначення і дослідження негативних психологічних чинників медичної діяльності. Методи оцінювання та самоконтролю діяльності лікаря і психолога. Психологічні зміни, що виникають у медичних працівників внаслідок дії несприятливих чинників професійної діяльності.

Література [4; 9; 17; 18; 22]

Тема 6. Професійні деформації, що виникають у медичних працівників. Синдром професійного “вигоряння”

Професійні деформації, що виникають у медичних працівників внаслідок тривалої роботи та праці за певною спеціальністю. Зміни особистості внаслідок тривалої роботи в медичних закладах різного профілю. Вплив відносин лікар — пацієнт на медичного працівника. Стигматизація лікаря, психолога.

Синдром професійного “вигоряння” як наслідок дії некерованого стресу. Стадії синдрому професійного “вигоряння” за В. В. Бойко та К. Маслач і С. Джексон. Психологічні зміни особистості медичного працівника при розвитку синдрому. Психодіагностика синдрому.

Література [2–5; 11; 21]

Тема 7. Специфіка роботи медичного працівника у медичних установах різного профілю

Психологічні особливості медичної праці в різних галузях медицини. Особливості психологічного підходу до лікувального процесу в різних медичних спеціальностях. Взаємодія лікаря і психолога.

Вплив професійної діяльності різного фаху на особистість медичного працівника. Професійна “шкідливість” в установах різного профілю. Кримінальна, судова, громадянська відповідальність медичного працівника (лікаря, психолога). Відповідальність медичного працівника при вирішенні питань експертизи, встановленні діагнозу.

Література [8; 11; 15; 17]

Змістовий модуль III. Засоби профілактики психологічних змін особистості медичного працівника та оптимізації медичної праці

Тема 8. Запобігання виникненню явищ професійної деформації та професійного “вигорання”

Роль державної політики в галузі охорони здоров'я щодо забезпечення гуманізації медичної праці. Значення професійної орієнтації для свідомого вибору професії медичного працівника. Етапи професійного відбору щодо встановлення придатності особи до медичної діяльності.

Основи організації праці медичного працівника. Форми організації роботи в медичній установі. Взаємозв'язок підрозділів, вибір форм роботи підрозділів і професійних контактів. Структуроване спілкування в межах роботи підрозділів лікарні. Значення динамічності форм взаємодії підрозділів медичної установи. Роль середнього та молодшого медичного персоналу в організації роботи медичного закладу.

Особливості підготовки медичного працівника: організаційні та науково-методичні аспекти роботи медичного фахівця. Оптимальний стиль управління в медичних закладах. Формування сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі.

Післядипломна підготовка та перепідготовка медичних працівників і роль курсів підвищення кваліфікації. Методи профілактики “вигорання” серед медичного персоналу установ різного профілю.

Література [7; 9; 10; 16; 20]

Тема 9. Методи оптимізації праці медичного працівника

Способи психологічної оптимізації праці та підвищення ефективності роботи медичних працівників. Методи психологічної роботи з персоналом медичних установ: групова робота, супервізія, групи зустрічей, консультації, Т-групи, балінтівські групи та ін.

Методи саморегуляції психічних станів та розвитку особистості як способи профілактики синдрому професійного “вигорання”.

Чинники мотивації до діяльності медичного працівника. Принципи організації індивідуальної та групової психологічної роботи з персоналом медичних установ.

Література [1; 10; 11; 15; 16; 19; 24]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Предмет і завдання психології медичної праці.
2. Особливості психології медичної праці як підрозділу медичної психології.
3. Основні завдання психології медичної праці.
4. Мультидисциплінарність у психології медичної праці та її зв'язок з природничими і гуманітарними науками.
5. Місце і значення психології медичної праці в медицині та психології.
6. Основні напрями досліджень у сучасній психології медичної праці.
7. Основні методи досліджень у психології медичної праці.
8. Допоміжні методи досліджень у психології медичної праці.
9. Фізіологічні методи досліджень у психології медичної праці.
10. Трудовий метод дослідження у психології медичної праці.
11. Особливості медичної праці як специфічного суспільного явища.
12. Професійні вимоги до особистості медичного працівника.
13. Психологічні вимоги до особистості медичного працівника.
14. Психологічний профіль медичного працівника.
15. Психологічна сутність професійної моралі та поведінки медичного працівника.
16. Основні принципи медичної етики і деонтології.
17. Взаємозв'язок клінічної медицини, медичної психології та етики, деонтології.
18. Чинники впливу на психологію особистості та професійну поведінку медичного працівника.
19. Психофізіологічні чинники впливу на психологію особистості та професійну поведінку медичного працівника (вік, стать, рівень освіти, релігійність).
20. Медико-психологічні чинники впливу на психологію особистості та професійну поведінку медичного працівника (тривала робота в установах певного профілю).
21. Психосоціальні чинники впливають на психологію особистості та професійну поведінку медичного працівника (стиль управління колективом, соціально-психологічний клімат колективу).
22. Організаційні чинники впливу на психологію особистості та професійну поведінку медичного працівника.

23. Соціально-економічні чинники впливу на психологію особистості та професійну поведінку медичного працівника.
24. Взаємозв'язок соціально-економічних організаційних, медико-психологічних, психосоціальних чинників у психології медичної праці.
25. Особливості медичної діяльності на сучасному етапі розвитку медичної галузі.
26. Психологічні особливості особистості медичного працівника як передумова виникнення професійних деформацій.
27. Основні поняття про стрес, стресогенні чинники.
28. Визначення і дослідження негативних психологічних чинників медичної діяльності.
29. Методи оцінювання та самоконтролю діяльності лікаря і психолога.
30. Синдром професійного “вигорання” як наслідок дії некерованого стресу.
31. Стадії синдрому професійного “вигорання” за В. В. Бойко.
32. Стадії синдрому професійного “вигорання” за К. Маслач і С. Джексон.
33. Психологічні зміни особистості медичного працівника при розвитку синдрому професійного “вигорання”.
34. Психодіагностика синдрому професійного “вигорання”.
35. Рівень мотивації медичного фахівця та його вплив на діяльність.
36. Методи підвищення самооцінки медичного персоналу.
37. Вплив потенційних перспектив професійного зростання на діяльність медичного персоналу.
38. Чинник позитивної оцінки діяльності як метод підвищення самооцінки медичного персоналу.
39. Чинник підвищення кваліфікації медичного персоналу.
40. Чинник відповідальності за діяльність та свобода прийняття рішень персоналу.
41. Чинники мотивування до діяльності медичного працівника.
42. Делегування повноважень нижчим ланкам як чинники мотивування до діяльності.
43. Стигматизація лікаря, психолога, медичного працівника.
44. Кримінальна, судова, громадянська відповідальність медичного працівника (лікаря, психолога).

45. Відповідальність медичного працівника при розв'язанні питань експертизи, встановленні діагнозу.
46. Вплив відносин “лікар — пацієнт” на медичних працівників.
47. Особливості праці медичного працівника в різних галузях медицини.
48. Особливості психологічного підходу до лікувального процесу різних медичних спеціальностей.
49. Взаємодія лікаря і психолога.
50. Вплив професійної діяльності різного фаху на особистість медичного працівника.
51. Професійна “шкідливість” в установах різного профілю.
52. Зміни особистості внаслідок тривалої роботи в медичних закладах різного профілю.
53. Механізми психологічного захисту, що призводять до появи компенсаторних рис.
54. Явище “десенсибілізації” фахівця до переживань хворого (емоційного зачерствіння).
55. Способи психологічної оптимізації праці та підвищення ефективності роботи медичних працівників.
56. Методи психологічної роботи з персоналом медичних установ.
57. Методи саморегуляції психічних станів та розвитку особистості як способи профілактики синдрому “вигорання”.
58. Принципи організації індивідуальної та групової психологічної роботи з персоналом медичних установ.
59. Групова атмосфера в робочому колективі.
60. Роль державної політики в галузі охорони здоров'я щодо забезпечення гуманізації медичної праці.
61. Значення профорієнтації у свідомому виборі професії медичного працівника.
62. Етапи професійного відбору щодо встановлення придатності особи до медичної діяльності.
63. Оптимальний стиль управління в медичних закладах.
64. Формування сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі.
65. Післядипломна підготовка та перепідготовка медичних фахівців і роль курсів підвищення кваліфікації.
66. Форми організації роботи психолога в медичній установі.
67. Структуроване спілкування в межах роботи підрозділів лікарні.

68. Значення гнучкості керівного персоналу, динамічності форм взаємодії підрозділів медичної установи.
69. Роль середнього та молодшого медичного персоналу в організації роботи медичного закладу.
70. Особливості підготовки медичного працівника: організаційні та науково-методичні аспекти роботи медичного фахівця.
71. Особливості медичної праці в наркологічних відділеннях.
72. Особливості медичної праці в онкологічних відділеннях.
73. Особливості медичної праці у відділеннях лікування ВІЛ і СНІДу.
74. Особливості медичної праці у психоневрологічних відділеннях.
75. Особливості медичної праці в суїцидологічних службах.
76. Особливості медичної праці у відділеннях швидкої та невідкладної допомоги.
77. Особливості медичної праці у відділеннях реанімації та інтенсивної терапії.
78. Особливості медичної праці у відділеннях реабілітації.
79. Особливості медичної праці у відділеннях терапевтичного профілю.
80. Психологічні аспекти медичної праці сімейного лікаря.
81. Основні напрями роботи психолога з персоналом медичних установ.
82. Роль релігійних та громадських організацій в гуманізації медичної праці.
83. Психофізіологічні наслідки дії шкідливих чинників медичної діяльності.
84. Роль психолога у виробничій адаптації медичних працівників.
85. Психологічні вимоги до емоційно-вольових якостей медичного працівника.
86. Вікові особливості особистості медичного працівника.
87. Професіограма медичного працівника.
88. Профконсультація як система психолого-педагогічного вивчення особистості при виборі професії медичного працівника.
89. Особливості психодіагностичного обстеження при професійному відборі щодо професії медика.
90. Психологічні особливості професійних контактів медичних працівників різних ієрархічних рівнів.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

З метою контролю засвоєння знань студентів з дисципліни “Психологія медичної праці” навчальним планом передбачено виконання контрольної роботи у формі реферату і складання комплексного заліку (екзаменаційного іспиту).

Мета проведення контрольної роботи з психології медичної праці — визначити рівень засвоєння студентами основних положень і зв'язків психології медичної праці, загальних закономірностей психологічних змін у медичних працівників; методів оптимізації праці медичних працівників; запобігання заглибленню психологічних змін внаслідок тривалої дії чинників, пов'язаних з професійною діяльністю.

Номер варіанта контрольної роботи з психології медичної праці для кожного студента визначає викладач.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Проблеми і особливості психології медичної праці як підрозділу медичної психології.
2. Основні завдання психології медичної праці.
3. Мультидисциплінарні зв'язки психології медичної праці з природничими та гуманітарними науками.
4. Місце і значення психології медичної праці в медицині та психології.
5. Основні напрями досліджень у сучасній психології медичної праці.
6. Психологія особистості та поведінки медичного працівника. Психосоціальні та соціально-економічні чинники впливу на особистість медичного працівника.
7. Вікові, гендерні особливості у психології медичної праці, вплив рівня освіти, працевлаштування, релігійності на якість роботи медичного персоналу.
8. Рівень мотивації медичного фахівця та його вплив на діяльність.
9. Стигматизація лікаря, психолога, медичного працівника.
10. Кримінальна, судова, громадянська відповідальність медичного працівника (лікаря, психолога).

11. Відповідальність медичного працівника при вирішенні питань експертизи, встановленні діагнозу.
12. Вплив діагнозу на подальшу долю хворого. Деонтологічні та етичні аспекти.
13. Вплив відносин “лікар — пацієнт” на медичних працівників.
14. Взаємозв'язок соціально-економічних, організаційних та медико-психологічних чинників у психології медичної праці.
15. Загальна оцінка особливостей медичної діяльності.
16. Психологічні чинники медичної діяльності.
17. Методи оцінювання та самоконтролю діяльності лікаря і психолога.
18. Зміни особистості внаслідок тривалої роботи в медичних закладах.
19. Синдром професійного “вигорання” медичних працівників.
20. Поняття “професійна деформація”. Механізми психологічного захисту, що призводять до появи компенсаторних рис.
21. Явище “десенсібілізації” фахівця до переживань хворого (“емоційного зачерствіння”).
22. Основи організації праці медичного працівника як чинник профілактики професійної деформації.
23. Способи психологічної оптимізації праці та підвищення ефективності роботи медичних працівників.
24. Методи психологічної роботи з персоналом медичних установ: групова робота, супервізія, групи зустрічей, консультації, Т-групи, балінтівські групи та ін. Методи саморегуляції психічних станів та розвитку особистості у медичних працівників як способи профілактики синдрому професійного “вигорання”.
25. Чинники мотивування до діяльності медичного працівника.
26. Принципи організації індивідуальної та групової психологічної роботи з персоналом медичних установ. Роль групової атмосфери в робочому колективі.
27. Особливості праці медичного працівника в різних галузях медицини. Особливості психологічного підходу до лікувального процесу різних медичних спеціальностей.
28. Професійна “шкідливість” в медичних установах різного профілю.
29. Відмінності та специфіка роботи медичного працівника в закладах різного профілю: поінформування хворих та їх близьких

- про діагноз; кримінальна, судова, громадянська відповідальність медичного працівника (лікаря, психолога); вирішення питань експертизи, вплив діагнозу на подальшу долю хворого та ін. Деонтологічні та етичні аспекти.
30. Методи профілактики “вигорання” серед медичного персоналу установ різного профілю.
 31. Професійні вимоги до медичного працівника. Психологічний профіль медичного фахівця.
 32. Професіограма медичного працівника. Особистість лікаря і психолога.
 33. Взаємодія лікаря і психолога.
 34. Психологічні вимоги до медичного працівника. Загальні питання етики і деонтології.
 35. Форми організації роботи в медичній установі. Взаємозв'язок підрозділів, вибір форм спільної праці підрозділів та професійних контактів.
 36. Структуроване спілкування в межах роботи підрозділів лікарні. Значення гнучкості керівного персоналу, динамічності форм взаємодії підрозділів установи.
 37. Роль середнього та молодшого медичного персоналу в організації роботи медичного закладу.
 38. Особливості підготовки медичного працівника: організаційні та науково-методичні аспекти роботи медичного фахівця (уміння обладнати робоче місце, встановити необхідні реляції між підлеглим персоналом, персоналом окремих функціональних підрозділів, налагодити та скоординувати роботу пов'язаних з лікувальним процесом ланок медичної установи).
 39. Значення післядипломної підготовки та перепідготовки медичних фахівців та роль курсів підвищення кваліфікації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Абрамова Г. С.* Практическая психология. — Екатеринбург: Деловая книга, 1998. — 368 с.
2. *Караванов Г., Коршунова В.* Индивидуально-психологические особенности личности врача-хирурга. — Львов: Выща шк., 1974. — 84 с.

3. *Бойко В. В.* Энергия эмоций в общении: взгляд на себя и других. — М.: Наука, 1996. — 142 с.
4. *Блейхер В. М., Крук И. В.* Патопсихологическая диагностика. — К.: Здоровья, 1986. — 280 с.
5. *Богучарова О. І.* Здоров'я особистості у психологічній перспективі. — К., 2004.
6. *Бурлачук Л. Ф., Морозов С. М.* Словарь-справочник по психологической диагностике / Отв. ред. С. Б. Крымский. — К.: Наук. думка, 1989. — 200 с.
7. *Вітенко І. С.* Загальна та медична психологія. — К., 1994.
8. *Вітенко І. С.* Психологічні основи лікувально-профілактичної діяльності та підготовки лікаря загальної практики — сімейного лікаря. — Х.: Золоті сторінки, 2002. — 392 с.
9. *Криштопа Б. П.* Медична допомога і ринок: проблеми менеджменту. — Київ, 1996.
10. *Лукашевич Н. П., Сингаевская И. В., Бондарчук Е. И.* Психология труда. — К., 1997.
11. *Михайлов Б. В.* Синдром “выгорания”, его причины и способы коррекции // Архив психиатрии. — 2001. — № 4. — С. 32.
12. *Орел В. Е.* Феномен “выгорания” в зарубежной психологии: эмпирические исследования и перспективы // Псих. журн. — 2001. — Т. 22, № 1. — С. 90—101.
13. *Основи психології: Підручник / За заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця.* — К.: Либідь, 1997. — 632 с.
14. *Практическая психология: Учебник / Под ред. М. К. Тутушкиной.* — СПб.: Дидактика Плюс, 1998. — 336 с.
15. *К вопросу о стигматизации в психиатрии / А. С. Сницаренко и др.* // Архив психиатрии. — 2001. — № 4. — С. 29.
16. *Ткачук В. Г., Хапко В. Є.* Психофизиология труда. — К., 1999.
17. *Харди И.* Врач, сестра, больной. — Будапешт: Изд-во АН Венгрии, 1988.
18. *Юрьева Л. Н.* Профессиональное выгорание у медицинских работников. — К.: Сфера, 2004. — 272 с.

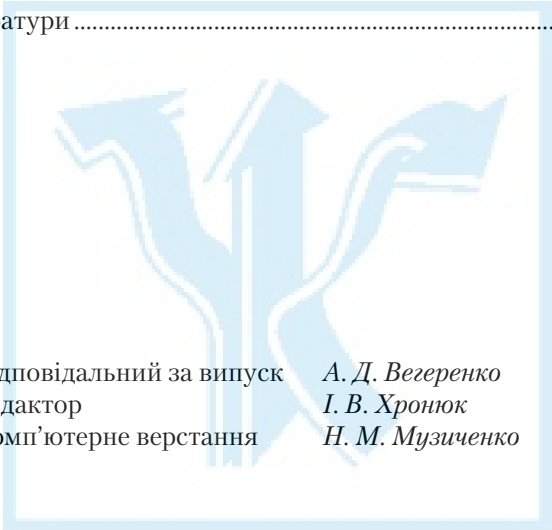
Додаткова

19. *Эмоциональный стресс в этиологии и патогенезе психических и психосоматических заболеваний / Я. Е. Бачершов, М. П. Воронцов, П. Т. Петрюк, А. Я. Цыганенко.* — Х.: Основы, 1995. — 276 с.

20. *Бойко В. В.* Синдром эмоционального выгорания в профессиональном общении. — СПб.: Питер, 1999. — 105 с.
21. *Ларенцова Л. И., Максимовский Ю. М., Соколова Е. Д.* Синдром “эмоционального выгорания” (burnout) у врачей-стоматологов // Новая стоматология. — 2002. — № 2. — С. 97–99.
22. *Малишева К.О.* Синдром емоційного вигорання психолога-консультанта: психологічні чинники, профілактика та корекція. — Автореф. ... дис. на здобуття наук. ступ. канд. психол. наук. — К., 2003.
23. *Маперс Д.* Социальная психология. — СПб.: Питер Ком, 1998.
24. *Психология: Словарь* / Под ред. А. В. Петровского, М. Г. Ярошевского. — М.: Изд-во полит. лит., 1990. — 496 с.
25. *Ронгинская Т. И.* Синдром выгорания в социальных профессиях // Психолог. журн. — 2002. — Т. 23. — № 3. — С. 85–95.
26. *Селье Г.* Стресс без дистресса. — Рига: Виеда, 1992. — 110 с.
27. *Форманюк Т. В.* Синдром “эмоционального сгорания” как показатель профессиональной дезадаптации учителя // Вопр. психологии, 1994. — № 6. — С. 57–64.
28. *Хьелл Л., Зиглер Д.* Теории личности. — СПб.: Питер Ком, 1998. — 608 с.
29. *Ялом И.* Экзистенциальная психотерапия. — М.: Класс, 1999. — 576 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Психологія медичної праці”	4
Зміст дисципліни “Психологія медичної праці”	5
Питання для самоконтролю	9
Вказівки до виконання контрольної роботи	13
Теми контрольних робіт.....	13
Список літератури	15

Відповідальний за випуск *А. Д. Везеренко*
Редактор *І. В. Хронюк*
Комп'ютерне верстання *Н. М. Музиченко*

МАУП

Зам. № ВКЦ-2938

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП